

- ✘ Taaccüp fiili şaşma, hayret, beğeni ve hoşnutsuzluk bildirir.
- ✘ Taaccüp vezinleri şunlardır: مَا أَفْعَلُهُ - أَفْعَلُ بِهِ
- ✘ Taaccüp vezinleri ile isimlerle birlikte zamirler de kullanılabilir.
- ✘ Taaccüp fiiliyle ifade edilen isimler devamlı mef'ulun bih ve mansuptur.
- ✘ 1.kalıpta مَا taaccüp mâsı, أَفْعَلُ taaccüp fiili, belirtileb isim ise müteaccebun minh olur.
- ✘ 2. Kalıp ise أَفْعَلُ بِهِ şeklinde taaccüp fiili ve aynı şekilde müteaccebün minh denilen ve başına cer harfi gelen bir isimden oluşur.

Fiillerin Bu İki Vezinden Birine Aktarılması İçin Gerekli Şartlar Şunlardır

- ✘ Fiilin sülasi mücerred bir fiil olması gerekir.
- ✘ Fiilin Tam fiil olup, nakıs fiil olmaması gerekir.
- ✘ Fiilin olumlu bir fiil olması gerekir.
- ✘ Fiilin malum fiil olup, meçhul olmaması gerekir.
- ✘ Fiilin mazi, muzari ve emir olarak çekimi yapılan bir fiil olması gerekir.

Örnek Kullanımlar

Edep ne de güzeldir مَا أَجْمَلَ الْأَدَبَ

Edep ne de güzeldir أَجْمَلَ بِالْأَدَبِ

Cehalet ne çirkindir مَا أَفْبَحَ الْجَهْلَ

O ne kadar da cahildir مَا أَجْهَلَهُ

Ben ne kadar da cahilim مَا أَجْهَلَنِي

Görevini ihmal etmen ne kötüdür مَا أَسْوَأَ أَنْ تُهْمَلَ وَاجِبَكَ

Dinimiz ne de güzeldir مَا أَجْمَلَ دِينَنَا

Bu cevap amma da kolay مَا أَسْهَلَ هَذَا الْجَوَابَ

- ✘ Yukarıdaki şartları taşımayan fiiller ise doğrudan değil, dolaylı taaccüp kalıplarına aktarılarak taaccüp yapılır.

1. vezin için مَا أَكْثَرَ - مَا أَقَلَّ - مَا أَضَرَّ - مَا أَنْفَعَ - مَا أَحْسَنَ - مَا أَكْبَرَ - مَا أَصْغَرَ vb

2. vezin için أَكْثَرَ بِ - أَقَلَّ بِ - أَنْفَعَ بِ - أَكْبَرَ بِ - أَصْغَرَ بِ vb ön ifadeler kullanılır.

Yol ne kardar da kalabalık مَا أَشَدَّ إِزْدِحَامَ الطَّرِيقِ

Yol ne kardar da kalabalık مَا أَشَدَّ أَنْ يَزْدَحِمَ الطَّرِيقُ

Yol ne kadar da kalabalıktır أَشَدُّ بِإِزْدِحَامِ الطَّرِيقِ

Yol ne kadar da kalabalıktır أَشَدُّ بِأَنْ يَزْدَحِمَ الطَّرِيقُ

(الطَّرِيقُ kelimesi fiilden sonra geldiği için faildir)

- ✘ مَا den sonra كَانَ kullanılırsa anlam şöyle olur.

مَا كَانَ أَفْرَحَ النَّاجِحِ başaran ne kadar da sevinçli idi.

- ✘ Birden fazla nesneye taaccüp yapılacaksa atıf harfiyle bir tane مَا veya بِهِ yeterlidir.

قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا لَهُ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَبْصِرَ بِهِ وَأَسْمِعُ